

EXTRA!

NAUJIENOS

EXTRA!

PIRMAS LIETUVIU DIENRAŠTIS AMERIKOJE

METAI I

KAINA, 2c.

Chicago, Ill., Sereda, Rugpjūčio-August 5, 1914.

PRICE, 2c.

No. 25

Naujienos jau Dienraštis

Nuo pnedėlio Augusto 10 d. eina kasdien.

Šią savaitę išaina tris numeriai. Siųskite už dienraštį pinigus tuojaus!

Apie dienraščio kainą žiur. 2 pusl.

ANGLIJA KARIAUJA MUŠIS PRUSU LIETUVOJE

Anglija apreiškė karę Vokietijai 7 v. vak.

Japonija ketina pagelbėti Anglijai.

Turkija stojo karėn; eina už Vokietiją.

Laukiama didelio mušio ant vandenu.

ANGLIJA SUNAIKINS VOKIETIJĄ ANT VANDENŲ.

LONDONAS, Aug. 5 d., 3 val. r. — Kaip tik buvo nuspręsta stoti karėn su Vokietija, Anglijos admiraltija pasiuntė bevieliu telegrafu savo laivynui tokį įsakymą:

"Didžioji Britanija apreiškė karę Vokietijai. Imkit arba sunaikinkit neprietelių."

Anglijos laivynas randasi šiaurės juroje. Laivyno komanduojuojas yra Sir John Jellicoe.

Manoma, kad mušis ant vandenu jau prasidėjo.

ALGIERS, Aug. 4. — Francijos laivynas suėmęs du Vokietijos šarvuotlaiviu, vieną Goben, antrą Breslau.

PARYŽIUS, Aug. 4. — Iš Alžiro pranešama, kad Francijos kariškas laivas paskandinęs vokiečių laivą Panther.

Alžiro gubernatorius pranešė, kad vokiečių laivas Breslau šaudė į francuzų apginkluotą Bonos miestą. Vienas žmogus užmuštas ir keletas namų suardyta.

BORDEAUX, Francija, Aug. 4. — Du vokiečių laivai suimti šitame porte.

PARYŽIUS, Aug. 4. — Francijos laivynas grįžtas nuo Tries-to suėmė du vokiečių laivų ir vieną paskandino.

Visos viešpatystės griebiasi ginklų

Londonas, Aug. 4. — Visuotinis karės pavojus šiandien išrodo didesnis, kaip kurią dieną pirmiaus.

Visos Europos viešpatystės skubiai mobilizuoja savo armijas.

Net Italija, kuri ketino karėn nesikišti, dabar jau pradėjo armijos mobilizaciją.

Anglijos laivyno mobilizacija jau pilnai yra užbaigta šiandien. Armijos mobilizacija irgi baigiama.

Mažesnės viešpatystės seka pavyzdžiu didesniųjų ir savo armijas turi prirengę kaip karėn.

Vakar Anglijos svetimųjų dalykų ministeris Sir Edward Grey parlamente pasakė karštą kalbą apie Anglijos pareigas ginti savo kaimynus Franciją ir Belgiją.

Savo kalboj jis nurodinėjo, kad Anglija negali stovėti nuošaliai tokioj karėje, kai šita.

"Mes" sako, "turime būti prirengę ir mes esame prirengę pasiimti ginklų ir pavartoti visas savo spēkas apsigimimui."

Parlamentas karštai parėmė ministrį.

Vokietijos ambasadorius kreipėsi į Anglijos valdžią, prašydamas, kad Anglija šitoj karėje laikytusi nuošaliai. Sako, stovėdama šalyj, Anglija daugiaus išlošianti. Apie tą Vokietijos ambasadoriaus kreipimąsi Grey pasakė: "Bet dabar stovėti nuošaliai yra per daug mažas Anglijai užsiėmimas" (that is far too narrow an engagement).

CALMETTE'Ų SUNUS NUSOVĖ CAILLAUX.

London, 4 rugpjūčio. Viena žinių agentura praneša, kad Juozą Caillaux, buvusįjį Francijos premjerą, nušovęs 12 metų vaikas, sunus buvusiojo laikraščio Figaro redaktoriaus, kurį užmušė Caillaux pati.

Kaizerio laivynas užvijo rusų laivyną

Vienas rusų kariškas laivas, sako, esąs paskandintas.

Telegramos iš Berlino ir Londono pranešė, kad vokiečių laivynas Aug. 3 d. buvo susidūręs su rusų laivynu Baltijos jurose ties Aland salomis.

Vokiečių laivai apgalėję rusų laivus ir nuvarę juos nuo Aland salų. Rusų laivai, sako, esą užvyti į Finijos intaką ir iš ten nebegali išplaukti.

Rusų kariškas laivas Andrei Pervozvanny nuėjęs ant jurų dugno. Andrei Pervozvanny pabudavotas 1903 m., intalpos turi 17,400 tonų. Tai vieną didesniųjų laivų.

Užėmę Aland salas, vokiečiai turi tiesų kelią į Rusijos sostinę, Peterburgą.

Kada vokiečiai prisitartintų prie Suomijos (Finlandijos), suomai gali pakelti maištą ir prisidėti prie vokiečių prieš Rusiją.

1907-08 metais Rusija labai norėjo Aland salose padaryti tvirtovę; bet didžiosios viešpatijos, jų tarpe ir Anglija, Rusijai to neleido. Neapgintas Aland salas vokiečiai dabar lengvai galėjo paimti.

IS ORLAIVIO VOKIEČIAI METĖ BOMBAS.

Bomba užmušė penkioliką francuzų kareivių.

Londonas, Aug. 4. — Vokiečių orlaivis skraidžiojo viršų senoviško Francijos miesto Lunneville. Skrendant ties šv. Jokubo bažnyčia, iš orlaivio buvo mesta bomba. Bomba bažnyčios nekludė, nupulė ties bažnyčia. Sprogimas buvo baisus. Užmušta penkiolika ėjusių pro šalį kareivių, visur aplinkui išplėštą žemės.

Nuo miesto orlaivis nuskrido ant tvirtovės ir išmetė ten keletą bombų. Dalis apkasų tapo sugriauta.

Ties Klaipėda užmuš- ta daug rusų.

Vokiečiai eina ant Varšavos.

Karė tarp Francijos ir Vokietijos apreiškta

Belgija nepasiduoda Vokietijai.

BERLINAS, Aug. 3. — Rusų kareivių pulkas iš Kretingos patraukė į Prusus Klaipėdon geležinkelio linija. Ties rubežiu pasipriešinimo nesutiko. Bet kada rusai priėjo prie Klaipėdos fortifikacijų, vokiečių komanduojuojas paliepė šaudyti į rusus iš šaudyklių ir kanuolių. Rusai bandė užpulti, bet pateko po skersine ugnim, ir pradėjo bėgti netvarkoj. Karės lauke likę daug užmuštų rusų.

BERLINAS, Aug. 4. — Vokiečių pulkai skubiai eina priekin Rusijos Lenkijoje. Pirmutinė vieta, kur jie nori apsiginti, sako, esanti Varšava. Vokiečių armija jau yra tik už 100 mylių nuo Varšavos. Nelaukiama rimto pasipriešinimo kol pulkai prieis iki Varšavos. Prie Varšavos, sakoma, yra surinkta didelė rusų armija. Varšava yra tvirtai apginkluota.

BERLINAS, Aug. 4. — Telegramos iš Poznanės praneša, kad vokiečių pėstininkai sumušę rusų kazokus tarp Borzykovo ir Vartos upės. Dvidešimt penki rusai buvę užmušti ir 41 paimtas nelaisvėn. Kazokai buvo perėję rubežių ir buvo besileidžią tolyn į Vokietiją, apžiurinėdami, kas dedas.

BERLINAS, Aug. 4. — Vokietijos parlamentas skiria \$1250,000,000 karei. Parlamentan atėjo pats kaizeris.

"PRIE GINKLŲ" SAUKIA BELGIJA.

BRUXELLES, Beigija, Aug. 4. — Belgija prisirengus karėn. Parlamentas paskyrė \$40,000,000 apsigynimo reikalams. Visa Belgija užsidegus prieš vokiečius, kurie sulaužė neutralitetą ir įsiveržė Belgijos žemėn.

Socialistų vadas M. Vandervelde stojo kabinetan, kad visos Belgijos partijos valdžioj būtų reprezentuotos karės laiku.

Belgijos miestuose atsilieka didelės patriotiškos demonstracijos. Visi šaukia: "Prie ginklų! Apginkim tėvynę!"

BRUXELLES, Belgija, Aug. 5 d., 5 val r. — Vokiečiai pareikalavo, kad Belgijos Liege'o tvirtovė pasiduotų. Iš Liege'o tvirtovės pradėta šaudyti į vokiečius. Vokiečiai atmušti. Iš Liege'o ir Namuro visi vokiečiai išvyti.

LONDONAS, Aug. 4. — Iš Amsterdamo pranešta, kad vokiečiai paėmė Belgijos miestelį Vise, aštuonios mylios nuo Liege'o.

VOKIEČIŲ LAIVAS PASKANDINTAS.

COPENHAGEN, Aug. 5 d. 10 v. — Baltijos jurose paskandintas vokiečių torpedinis laivas. 30 žmonių paskendo.

NAUJIENOS

Lithuanian News
Published Monday, Wednesday and Friday by Lithuanian News Publishing Co., Inc.

Entered as second-class matter March 7th, 1914, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3rd, 1879. Price 2c per copy.

All communications should be sent to Lithuanian News Publ. Co. 1841 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Redakcijos Straipsniai

JEAN JAURES.

Karės fanatiko paleisti iš pasaulį šuvis nužudė vieną geriausiuju, prakliniausiuju ir įjymiausiuju raudonosios Taurplautinės sunų. Nužudė jį toje valandoje, kuomet jį saip ypatingai buvo reikalingas proletarijati.

Kaip Bebelis ir Liebknechtas, taip ir Jean Leon Jaures priguli prie tų žmonių, kurių vietą yra sunku užimti kitam, kurių stoka bus visuomet jaučiama darbininkų judėjime.

Jean Jaures atėjo į darbininkų judėjimą iš buržuazijos. Būvęs išpradžių konservatyvių pažvalgų žmogus, jisai virto revoliucionieriu, kovotoju už pavergtosios klesos gerovę. Darbininkų išliuosavimo darbu jį saip pavedė savo plačiai apsviestą protą, savo drąsiją ir žmoniškos meilės plakančią žirdį, savo nepaprastus gabumus, kaip oratoriaus, rašytojo ir politiko.

Nemaža kovų jam reikėjo išlaikyti ir su savimi, iki jam pavyko pilnai persimti proletarijato protavimu ir jausmais. Bet jį saip pergalejo save ir sugebėjo visa savo siela susiliesti su darbininkų reikalais.

Net ir savo klaidose jį saip parodėdavo savo didybę. Kuomet socialistas Millerand įstojo į ministerijų kabinetą, Francijos socialistų eilėse iškilo smarkus susirėmimas. Marksiniukų vadovas Jules Guesde pasmerkė Millerand'o žingsnį, o Jaures pritarė jam. Partija skilo pusiau. Bet tarptautiam socialistų kongrese, kuris paėmė Guesde'o pusę, Jaures davė viešą prizadą, nežturint jį tai, daryti ką galės, kad buržuazijai netektų ilgai džiaugties socialistų nesutikimais. Už metų laiko po to Francijos socialistai susivienijo.

Jean Jaures, vienas galtingiausių pasaulio oratorių, mokėjo, kaip niekas kitas, pažadinti darbininkuose geresnės ateities viltį ir norą kovoti už ją.

Plačiai žinomas jisai buvo, kaip uolus ir iškalingas tautų taikos skelbėjas. Vos keletas savaičių atgal—liepos mėnesio viduryje—Francijos socialistų suvažiavime jisai pasiulė rezoliuciją, nurodančią, kaip kovoti su karės pavojum. Svarbiausioji josios dalis skamba: "Tarpe priemonių neprileisti prie karės ir priversti valdžias savo nesutikimus pavesti išristi trečiųjų teismui suvažiavimas skaito ypač tinkamu visuotiną darbininkų streiką, surengtą kartu pasirengusiose kariatuose šalyse, taip pat agitaciją ir organizaciją liaudies."

Šią rezoliuciją priėmė partijos suvažiavimas ir ją svarstys tarptautis socialistų kongresas. Taigi, ir po Jaures'o mirties jo darbai dar veiks susipratu-sioje proletarijato eilėse.

Didis darbininkų apgynėjas atsiskyrė nuo mūsų, bet jo dvasia gyvuos tarpe mūsų.

EUROPOS KARĖ IR AMERIKA.

Kada atėjo pirmutinės žinios apie tai, kad Europoje galinti prasidėti visuotinioji karė, tai pasigirdo balsų, kad ta karė busianti labai patogi Suvienytoms Valstijoms.

Politikieriai ir bizonieriai tuoj išrokavo, kad Suvienytosios Valstijos daug pefnysiančios ant javų, kurie čia siemet ypatingai gerai užderėjo. Europos karfuomenėms reikišią duonos, o žmonės tenai busią atitraukti nuo darbo, todėl kariaujančiosios valstybės busiančios priverstos traukti javus iš Amerikos ir mokėti jai augštas kainas.

Pasipelnysią ir vaizbiniai Amerikos laivai, nes Europos šalių laivynai turės gabenti karės dalykus ir kareivius. Visas prekes, kurias iki šiol įvairiems kraštams pristatydavo Europa, teks gabenti dabar Amerikos laivams.

Da daugiausiai laimėsianti Amerikos pramonija, kadangi karė Europoje sustabdys dirbtuves ir fabrikus. Tavorus gamins ir pardavinės visam pasauliui Amerika, ir tuo budu jį saip paėms ir savo rankas visas rinkas.

Pagalios, milžiniškus pelnus susizers ir savo kišenes Amerikos piniguočiai. Karė reikalauja daug aukso. Europos valstybės netrukus išleis jį ir tada turės kreipties į Suvienytųjų Valstijų bankus.

Taip galvojo Amerikos buržuazija, išgirdusi, kad Europos šalys rengiasi su ginklais šokti viena ant kitos. Baisiausia nelaimė vieniems virto džiaugsmu kitiems.

Bet džiaugsmas buvo trumpas. Jau pirmutiniai karės žingsniai parodė, kad Europos karė yra pragaištinga ir Amerikai.

Tiesa, pasipelnė išpradžių javų spekuliantai, ant vienu tik kviečių per vieną dieną "uždirbdami" pusantro miliono dolerių. Pasinaudojo dideliu aukso pareikalavimu Europoje didieji piniguočiai. Naūdosis pramonijos sustojimu Europoje fabrikantai tų prekių, kurias iki šiol atgabendavo iš Europos.

Bet kas naudos iš to plačiai Amerikos visuomenei? Pelnas teko ir teks tikta saujalei stambiuju pirkliu, finansistų ir fabrikantų. Žmonių miniai nuo to bus ne tikta ne geriausias, bet dar blogiausias.

Maisto produktai jau ir pirma buvo brangūs. Jų pardavėjai turi dabar progos dar pažabinti juos. Svyravimas ant pinigų rinkos jau padarė tai, kad užsidarė biržos, didieji bankai pradėjo imti į nagą mažuosius, o pastarieji laužo galvas, kaip patenkinus savo depozitorius, kurių daugybė neužligo gal ims reikalauti atgal savo skatikų, kad išvažiavus gintų savo "tėvynės."

Tuo tarpu Europos valdžios šaukia prie ginklų savo "pavaldinius," gyvenančius Amerikoje. Jeigu bent dalis jų paklausys to šaukšmo, tai labai greitai Suvienytose Valstijose gali pritrūkti darbininkų, ir tuomet paliktų net ir javai stovėti laukuose.

Amerikos pramonija taip pat už kiek laiko pradės veikiau nnostolį, negu naudą turėti iš karės, nes jos išdirbinių pirkimas ir vartojimas sumažės Europos šalyse.

Ne džiaugties turi amerikiečiai ta baisia Europos žmonių nelaimė, bet kovoti su ja.

Pranašavimai apie visavietinę karę

Visos Europos karė jau senai buvo pranašaujama. Šiandien ji, matyt, jau įvyksta.

Nežinia tik, kaip išsipildys pranašystės apie tai, kas bus po tokia milžiniška karė.

Žinoma, kad išpranašavus visos Europos karę, nereikėjo buti dideliu pranašu. Kad dalykai prie tokios karės eina, tą galėjo matyti kiekvienas, kas tik nors truputį žiūrėjo į karis-kus visos Europos prisirengimus.

Tolstojaus pranašavimas

Tolstojus neužilgo prieš mirsiant, 1910 metais, pranašavo, kad 1913 metais visa Europa busianti papludus kraujuose. Karė busianti kilus iš komercializmo deivės žibintuvo. "Aš girdžiu," sakė Tolstojus "griaudžias raudas milžiniškuose karės laukuose."

Apie tolesnius kilsiančius iš tos karės dalykus Tolstojus pranašavo šitaip: "Bet apie 1915 metus keista žmogystė pasirodys iš šiaurės—tai naujas Napoleonas užėjęs ant kruvinos dramos pagrindu. Jis bus žmogus mažo kareiviško išsilavinimo, rašytojas ar žurnalistas, bet jo gniaužte pasiliks Europa iki 1925 metų."

"Didžiosios nelaimės galas pažymės naują politiška gadyne senajam svetui. Nepasiliks nei imperijų nei karalysčių, svietas pataps suvienytųjų tautų valstybių federacija. Pasiliks tik keturi dideli milžinai: anglo-saksai, latiniai, slavai ir mongolai."

Toliau Tolstojus pranašavo, kad religija, dorą, šeimyniškas sugyvenimas, dailė ir literatūra persikeis, ir svietui neberekės armijų, neberekės veidmainiškos religijos ir supuvusios dailės. Monoteizmo vietą užims panteizmas, komercializmo vietą—simbolizmas, monogamijos vietą—poetogamija—santykiai tarp lyčių, parremti vien poetiškomis sąvokomis.

Savo pranašavimą Tolstojus užbaigė žodžiais: "Aš matau, kaip svieto dramos spektaklis pračina jo dartinėje formoje, kaip jis gستا lyg saulėleidžiai ant kalnų. Vienas rankos pamojimas komercializmo, ir naujoji istorija prasideda."

Šitas Tolstojaus pranašavimas buvęs paduotas carui ir buvęs pasiūstas Vokietijos kaizeriui ir Anglijos karaliui.

Wells'o pranašavimas.

Žinomas Anglijos rašytojas: socialistas Wells šiu metų pradžioje išleido knygą vardu "Svietas paliuosutas" (The World set free).

Šitoj knygoj jis aprašo paskutinę karę sviete. Tik Wells'as mato, kad tokia karė bus da: už kokios 50 metų.

Tai bus baisiausia, kruviniausia ir kvailiausia karė, paskutinė svieto karė.

Visas svietas kariauja, mušasi, miršta, ir nežino už ką ir delko.

Baisūs žmonių žudymo įrankiai išstobulinti iki augščiaušiam laipsniui.

Žmonės aeroplanuose skraido kaip paukščiai. Įvyksta mušiai padangėse, ir iš viršaus užmušti kareiviai puola žemėn, kaip išstremti iš dangaus angelai.

Išrastos negirdėtos atominės bombos, kurios pradėjusios sprogti nepaliauja viską griovusios aplinkui per keletą mėnesių. Užtenka mesti vieną bombą iš aeroplano, kad sugriovus iki pamatų didžiausius miestus. Vieno žmogaus rankos pamojimu sugriauva Paryžius, Berlinas, Londonas, ir lieka po jų tik žemė sumaišyta su akmenimis ir krauju.

Kada pusė žmonijos tampa iššudyta, svietas pamato, kokia tai buvo baisiausia kvailystė, koks baisiausias protų užtemimas—tos baisios viso svieto skerdynės.

Svietas meta ir sunaikina visus ginklus, užmiršta visus amžiais išrastus žmonių žudymo įrankius.

Isikuria viso svieto laisva respublika, broliškas susivienijimas.

Atsiranda dideli žmonių švietėjai, kurie į keletą dešimčių metų naujai išauklėja visą žmonių.

Broliška meilė patampa dalyku, apie kurį niekas nebekalba, nes kiekvienas joj gimsta, gyvena ir miršta.

Svieto respublikos piliečiai pirmu syk laisvai atsidusta, ir umu laiku paverčia visą žemę į stebėtiną rožėmis ir negirdėtomis kvietkomis išsodintą daržą.

Žmonės pirmu syk pajaučia tikrą meilę, ir pažiūrėdami pracin, tik pasibaisi, ir netiki, kad netokia kruvina baisi gadyne galėjo kada nors buti.

Žmogus apvaldė visą žemę, o ras patapo jo mylimoji sritis, žmogus pasislata palocius padebusios, ir drąsiai ranką pratesė iki žvaigždžių...

Toks yra Wells'o ateities regėjimas, ateities, kuri žmogaus laukia po kruvinosios baisiausios viso svieto karės.

Bet mes dar turime iš tos puikos ateities nusileisti į baisią dabartį.

Dabartinės karės atspėjimas.

Kad šiais ar sekanciais metais turės susiremti Vokietija su Rusija ir Francija, tą nurodė vokiečių rašytojas Frobenius savo nesena išleisto knygoje "Germanijos valstybės svarbi valanda."

Frobenius šitoj savo knygoj išrodinėjo, kad Francijos ir Rusijos ginklavimos sunku atskirti nuo rengimos prie karės. Pagal viso ko jis sprendė, kad karė Vokietijos ir jos talkininkų su Rusija ir Francija turės įvykti 1915 metų pradžioj.

Ta karė jau prasidėjo ir dar ankščiau, kaip Frobenius tikėjosi.

Vokietijos sosto ipėdinis, perskaitęs Frobeniaus knygą, sako, atmušęs autoriui tokią telegramą: "Aš su didžiausia doma perskaiciau Tamstos knygą ir linkiu, kad ji kuodaugiausiai išsiplatintų tarp mūsų tautiečių."

Peterburgas, Aug. 3.—vokiečių nedidelis karisškas laivas priplaukė prie Liepojaus ir pradėjo šaudyti. Iššovęs dvidešimt šuvių, atsitolino. Šuvis iš laivo sugriautas ligonbutis. Niekas nesužeistas.

Peterburgas, Aug. 4.—Vyriausiuoju Rusijos armijos vadu paskirtas kunigaištis Nikolai Nikolajevič.

Kares žinios

TRIS LENKŲ MIESTAI JAU VOKIEČIŲ RANKOSE,

Czenstochovą, Benziną ir Kaliszą paėmė vokiečių armija. Berlinas, Aug. 4.—Vokietija jau pradėjo užimti Lenkiją Rusijos pusėje.

Vokiečių armija perėjo Rusijos pusen ir užėmė miestus Czenstochovą, Benziną ir Kaliszą.

Iš rusų pusės nebuvo pasipriešinimo. Czenstachowo mieste yra 50,000 gyventojų. Yra drabužių ir popieros dirbtuvių. Czenstachowe yra garsus Czenstachowo Dievo Motinos paveikslas, kurį buvo apvogęs Macochas. Šitam paveikslui iš visos Lenkijos ir Lietuvos maldininkai atnešdavo daugybę aukų, kuriomis nesvietiška pralobo Czenstachowo vienuolynas.

Benzino miestas turi 20,000 gyventojų. Yra anglies ir cinko kasyklos. Daugelis gyventojų—žydai.

Kaliszas yra Kaliszso gubernijos sostinė. Gyventojų turi 20,000.

SERBAI SUMUŠE AUSTRUS.

Paryžius, Aug. 4.—Telegrama iš Serbijos pranešama, kad serbai sumušė austrus nedėlios dieną ties Semendrija.

Pulkas Austrijos pėstininkų, susidedas iš 10,000 žmonių, užpuolė ant serbų, bet buvo atmuštas; lauke paliko daugybę užmuštų ir sužeistų Austrijos kareivių.

Pulka kareivių bando pereiti per Saves upę į Serbijos pusę, bet iki šiol, sako, jiems nepasiseka.

FRANCUZŲ KAREIVIAI EINA VOKIETIJON.

Iš Berlino atėjo telegrama, kad aug. 3d. francuzų kareiviai buvo perėję Francijos rubežių ties Laschlucht tarp Vosges kalnų. Pradėję šaudyti į vokiečių sargybą, bet nieko nesužeidė.

PAVOJUS AMERIKOJE.

Žmonės atsiima pinigus iš bankų. Daugelis bankų gali subankrutyti.

Prasidėjus karėi Europoje, viso svieto ir Amerikos piniginiai reikalai pasigadino. Amerikoje visos biržos tapo uždarytos.

Dabar žmonės pradėjo kuogreičiausia atsiimdinėti pinigus iš bankų. Bankai, negalėdami tuojaus žmonių užganėdinti, priversti buvo reikalauti užreikšimo prieš 30 ar 60 dienų.

Dabar, jeigu kas nori išsifimti iš šbanko šimtą dolerių, turi laukti 30 dienų, o kas nori išsifimti daugiau kaip šimtą dolerių, turi laukti 60 dienų.

Vakar ir šiandien visi Chicago bankai pilni žmonių, kurie paduoda užreikšimus, kad nori atsifimti pinigus.

Bankų klerkai dirba išsijuose. Kaikuriuose bankuose vakar jų net neatleido ant pietų ir davė užsikasti prie darbo.

Manoma, dar jeigu per 30 ar 60 dienų karė nepasibaigs, tai daugelis bankų turės uždaryti, arba net subankrutyti. Tas pavojus gresia ypač mažesniems bankams.

LAIVAS CECILIE SUGRIŽO AMERIKON.

Laivas Kronprinzessin Cecilie, apie kurį buvo pranešta, kad esą užlaikytas Anglijoje, vakar sugrižo Amerikon į Bar Harbor, Me.

Laivas vežė daugiau kaip už 13 milijonų dolerių aukso ir pats yra vertas apie 5 milijonus dolerių.

Laivo kapitonas, sužinojęs bevieliu telegrafu apie karę, nusprendė geriaus grįžti Amerikon.

ITALIJA NESIKISANTI KAREN.

Rugpjūčio (Aug.) 2 d., telegrama iš Bymo praneša, kad Italijos valdžia esanti priversta nesikisti karėn.

Nors Italija yra susidėjus sąryšin su Austrija ir Vokietija, betgi jau iš senovės ji nelabai suteikia su Austrija.

Nelabai senai dar smarkiai pykosi už Albaniją. Italijos žmonės nekenčia Austrijos ir užjaučia serbams.

Prie to Italijoj dabar labai tvirti yra socialistai, kurie smarkiai protestuoja prieš karę. Dar visai nesena Italijoj buvo kilęs visuotinis streikas ir buvo priėję kone prie revoliucijos. Taigi Italijos valdžia bijo, kad jeigu ji įsikisytų į karę, Italijoj labai greit galėtų kilti revoliucija ir Italijos karalius galėtų netekti savo sosto.

KARĖ PRIEŠ KARĖ.

Protestą prieš karę rengia Soc. Party Liet. Skyrus pėtnyčioje, 7 d. Rugpjū-Aug., 1914. Columbia Hall kampas 48-tos ir Paulina gatvių. Pradžia 7:30 val. vakare. Visiems dykai.

Mes nenorim karės, mums gaila mūsų brolių ir seserų Lietuvoje, gaila visų nekaltų darbininkų beprotiškai skerdžiančių vienas kitą del naudos kapitalizmo ir tuščio patriotizmo. Visi išvien protestuokim prieš Karę!

Todel ateikite visi, kurie nenorit praliejimo kraujo brolių. Šalin karė Europos! Mes norime ramumo.

Kviečia visus Komitetas.

Tuojaus užsirašykite "Naujienas" dienraštį

Šiandien išsiųskite prenumeratos pinigus, kad tuojaus galėtumėte gauti pirmąjį lietuvių dienraštį Amerikoje.

Dienraščio prenumerata yra tokia: Chicagoje—14c. į savaitę. Už Chicago ribų: Metams ..... \$5.00 Pusei metų ..... \$3.00 Dviem mėnesiam ..... \$1.00 Tie, kurie turi jau "Naujienas" kaip savaitraštį, už dienraštį primoka: Už metus ..... \$3.50 Už pusę metų ..... \$2.20 Už du mėnesiu ..... 75c.

Pavienių dienraščio numerų kaina 2c. Savaitraščio numerio kaina 4c. Savaitraštis ir toliau galima atskirai imti nuo dienraščio. "Naujienų" savaitraščio kaina palieka ta pati: metams \$1.50, pusei metų 80c., dviem mėnesiam 25c.

Norėdami pasiskubinti, išsiųskite pinigus telegrama. "Naujienos" 1841 S. Halsted str., Chicago, Ill.

EVESKIO Prekybos ir Kalbu Dienine ir Vakarine MOKYKLA. MOKYKLA: Anglų kalba, Matematika, Geografija, Pradinė Ekonomija, Lietuvių kalba, Lietuvių literatūra, Pradinė istorija, Pradinė fizika ir chemija. 3106 So. Halsted St., Chicago.

Korespondencijos

ROCKFORD, ILL.

Liepos 26 d. S. P. L. J. Ratelis turėjo pikniką ir prakalbas. Kalbėjo drg. A. Vasiliauskas iš Chicago. Kalbėjo per du kartus. Pirmojo prakalbo aiškino dabartinės bedarbės priežastis.

Pertraukoj deklamavo drg. Neveiriuskas, monologą pasakė drg. A. Hausmanas. Pirmą jų deklamavimą užėmė apie 10 metų mergaitė Hausmanaitė, vos keli mėnesiai kaip atvažiavusi iš Lietuvos. Publikai ji pirmą kartą pasirodė ir padeklamavo kuogeriausia. Už tai publika padėkojo jai ilgu delnų plojimu.

Antrą atvėju drg. Vasiliauskas kalbėjo apie socialistų judėjimo plėtojimą įvairiose šalyse. Pabrėžė, kad Amerikoje užvis silpniausia socialistai stovi, nes ir despotiškoj Rusijoje darbininkai turi savo atstovų dūmą, o Amerikoje nėra nei vieno socialisto kongrese. Taigi ragino vietinius lietuvius, kad visas pastangas dėtų ateinančiuose rinkimuose ir prisidėtų prie išrinkimo socialistų atstovų į kongresą. Žmonės klausėsi gana ramiai. Nebuvo šiuo kartu jokių dainelių, bažnyčios "kantorkų", plepėti ir lermui kelti. Šiame piknike ir apskritai katalikų nebuvo, nes katalikai turėjo savo pikniką.

Katalikai turėjo pasisamdę du specialią gatvėkarių, kurie jų laukė prie bažnyčios. Kaip tik po mišnių, jie visi susėdo į gatvėkarius ir išvažiavo į pikniką. Savo piknike turėjo daug alaus. Buvo ištroškę alaus, kaip žuvys vandens, tai kaip bemažai į porą valandų visą alų ir išgėrė. Kunigui Taškunui tada buvo daug lakstymo. Alus išsibaigė, o jo katalikų gerklės dega. Taigi lakstė, bėgėjo, kaip pamišęs, sušilęs net kalnierijų pasidėjo.

Toks, mat, iš to kunigo blaivininkas. Šita teritorija yra "sausa", ir jį nevalia svaiginančių gėrimų parduoti, o jis, išsivėjęs savo katalikus, ne tik kad parduotuvę alų, bet dar ir stengėsi jo kuodaugliausia parduoti. Vietinė svedų blaivininkų draugija pasirūpins sužinoti, ar kunigas turėjo tiesą parduoti svaiginančius gėrimus.

Kelios savaitės atgal kunigas draudė žmones, kad neitų į socialistų piknikus, o dabar ir pats surengė pikniką. Bet koks pasirodo didelis skirtumas tarp socialistų piknikų ir kunigo pikniko. Socialistai savo piknikuose turi šokių tokius programėlius, turį prakalbų, deklamacijų, monologų ir visokių žaislių, o vietoj alaus turi minkštų gėrimų ir ice cream. Čia jie negali prarasti nė proto nė pinigų. O-gi tame kunigo piknike žmonės, išalkę to rudžio, savo protą juo apsvaiginę, paliko paskutinį centą. Šiandien toks žmogus pats keikia, kad ėjo į tokį pikniką.

Tai mat, koks mūsų doros mokiniojas. Prieš tokį jo elgimos mes turime netylėti. Turime kiek galėdami užkirsti kelią panašioms žmonių tamsintojams. Mums gali būti negaila katalikų pinigų, bet mes žinome, kad tokie piknikai neša žmonėms skurdą ir juos demoralizuoja. Per kokį laiką neragavę to raugalo, jie stengiasi, pripuolę, pasigerti amžinai. Pas mus buvo viltis, kad po liepos 4 dienas darbai pagėrės, bet visai ne, vis ta pati bedarbė. Zanemunėikas.

GARDNER, MASS.

Yra čia L. S. S. kuopa; turi 60 sąnarių. Yra taigi dvi pašalpinės draugijos: viena pirmieji, antra fanatikų katalikų. Pastaroji turi mažiausią pasisekimą, ir jos fanatizmas miršta. Pirmieviai užima pirmą vietą. Vietinio ilgaskvernio neturi, ir nepageidauja jo, kad juos mulkintų.

Laišraščių čia pareina: "Naujienu" 5 egz., "Laisvės" 35, "Kecivio" 86, "Kovos" 60, "Pirmyn" 8, "Sakės" 15, "Liet. Zuranlo" 10, "Laisvosios Minties" 2. Parsiduoda nemažai ir pavieniu numeriu.

Į viešąjį miesto knygyną lietuviai čia pasistengė gauti savo kalbos knygų. Kiekvienas gali gauti pasiskaitymui knygų dykai. Knygomis daugiausia naudojami socialistai.

M. J. Vaitikas.

Chicagos žinios

DAR VIENAS PRIV. BANKIERIUS PABEGO.

Fleishmanas pabėgo į New Yorką.— Skolų jo bankas turi daugiausia kaip \$20,000.— Policija žinojus, kad jis bėga, bet jį išleis.

Vėl vienas Chicagos privatinis bankas uždarė duris. Tai Fleishmano ir Ko bankas, 1471 Milwaukee ave. Ant banko durų pereičią ketvergą buvo padėta iškaba "Uždarytas."

Banko savininkas Fleishmanas, sako, pabėgęs į New Yorką. Banko manadžerius P. Avedo ketverge nebuvo nei banke nei namie, 1432 N. Robey str.

Policija ieško Fleishmano ir nesuranda.

Tečia "Naujienu" gavo žinių iš vienos viešos įstaigos, jog policija žinojus, kad Fleishmanas bėgs, bet jį išleis.

Policijos, sako, buvo net prašyta, kad ji suareštuotų Fleishmaną, kol jis tebėruvo Chicagoje, bet policija nieko nedarius.

Buvę prašyta darbininkų sąndymo inspektorius, kad jis suareštuotų Fleishmaną už nelegalų laikymą biuro darbo sujieskojimui ir darbininkų išnaudojimui, bet inspektorius nieko nedaręs, pasakęs, kad policija esanti dabar "too busy."

Sako, busią bandoma susekti, kas čia kaltas, kad Fleishmano niekas nenorėjo areštuoti.

Pabėgusio Fleishmano bankas turįs daugiau kaip \$20,000 skolos. Depozitorių pinigų Fleishmanas nuėmęs apie \$1000.

Daugiausia žmonėms padaręs skriaudos Fleishmanas, neišsilydams paduotų išsiuntimui pinigų į Lenkiją ir kitur.

Fleishmanas buvo vedęs biznį išvien su Potockiu, irgi privatinis bankierius, apie kurio pabėgimą buvo pirmiausia rašyta "Naujienuose".

JIESKOMA LUDYTOJŲ.

Percitame "Naujienu" numeryje žinutėje apie karų suvažinėtąjį K. Pabrėžą buvo neteisingai paduotas jo adresas. K. Pabrėža gyvena 2213 W. 23rd place. Randasi namie, jo gyvastis pavojuje. Kas matė atsitikimą, malonės greitai pranešti. Fr. Strakšus, 2300 S. Oakley av.

Didelis Sujungtas Piknikas

perngtas

Rubsiuviu Unijos

Lokalų: 264, 269, 273

Nedėlio, Rugs.-August 9, 1914

Geo Chernausko Darže

LYONS, ILL.

Pradžia 9 v. ryto. Inzanga 25c porai.

Visi rubsiuviai ir jų draugai kviečiami atsilankyti ir smagiai su visais pasibovyti. Grajus Unijos Benas, daug visokių zabavų. Atvažiuok, o smagiai praleisi laiką.

PASAARGA: Vaziuodami imkite karus iki Ogden Ave. karais važiuoti iki 48th Ave arba 52 Ave. nuo ten Lyons karais iki pat daržui išlipti prie upės kranto.

Nuo šiandie esi mano bendro biznyje!

Kaip palikai turtingas? Neišleisdavau visų pinigų, kuriuos uždirbu. Nei vienas geras biznierių neims, už savo bendrą tokiu, kurs nemoka brangių pinigų, nes išauptai yra parodijamas atsargumo, apgalvojimo ir kitų gerų ypatybių. Tapatu mas atstoja didelius turtus. Galite pradėti, atsidėdami nors po truputį. Pradėkite taupyti nuo \$100. Mokame 3 nuosimčius į metus.

AMERICAN STATE BANK

Kapitalas, indėliai ir pervirsis su viršum \$2,300,000.00

JAN KAREL, Prezidentas. J. F. ŠTEPINA, kasierius.

1825 Blue Island Avenue, Kampas Loomis gtv.

Atidarytas nuo 8:30 ryto iki 8:30 vak. Padedėlio ir ketvergo vakarai iki 8:30 val.

ATIDAI CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJŲ.

Chicago Lietuvių Draugijų Sąjunga dabar rengiasi prie didelių ir svarbių darbų. Todėl labai reikalinga, kad kiekvienos Chicago Draugijos raštininkas atsiųstų savo nuolatinį adresą, vardus pavardes viršininkų, kur ir kada buna laikomi susirinkimai ir kiek narių priklauso prie draugijos. Netprėdami adresų draugijų raštininkų negalime pranešti apie visus Sąjungos darbus, kuriuos manome tuojuos įvykinti gyveniman.

Raštininkai tų draugijų, kurios jau yra prisidėjusios prie Sąjungos ir kurios yra išrinkusios savo atstovus-delegatus, malonės tuojuos prisųsti atstovų adresus ir apart to priduos veką: Vardus ir adresus visų draugijos viršininkų, nuo kada prisidėjo prie Sąjungos, kiek narių, kur ir kada laikomi draugystės susirinkimai.

Šitą malonėkiti greitai priduoti, nes kaip kurias žinias norime patalpinti Sąjungos leidžiamoje knygelėje, kuri jau tuojuos bus gatava.

Toje Sąjungos knygelėje tilps daugelis įvairių ir kiekvienam reikalingų žinių. Knygelės norime paplatinginti tikslai tarp įvairių draugijų sąnarių, užtai ir reikalingos žinios ir nuo tų draugijų, kurios dar nepriklauso prie Sąjungos ir kurios nei nemanoma priklausyti.

Visoms draugijoms, kurių raštininkai prisųsi savo adresus tuojuos, mes prisųsime dabar spausdinamą Sąjungos knygelę ir laiks nuo laiko pranešime kitas svarbias ir įvairias žinias apie Sąjungos veikimą. Bet toms draugijoms, kurių raštininkai neprišųsi žinių, negalėsime pasiųsti nei knygelę nei kitų žinių, neturėdami jų adresų.

Visas žinias siųskite adresu generališko raštininko, šitaip: J. Ilgaudas, 808 W. 35th St.

UZUOJAUTA DRG. VIDIKUI IR PERKUNUI.

L. S. S. 138 kuopa pusmetiniame susirinkime svarstė apie suareštavimą drg. Vidiko, "Kovos" redaktoriaus, ir apie drg. Perkuno sumušimą. Jų bylų vedimui paaukauta iš kuopos išdo \$5.00 ir draugai dar sumetė \$2.00. Beto išrinkta tris draugai aukoms rinkti tarp pašalinių. Surinkę daugiau, pasiųsime "Kovos" redakcijai ir paskelbsime aukavusių vardus. K. P. D.

T. J. KUČINSKAS. "NAUJIENU" ATSTOVAS

Prakalbas sakys ir prenumeratą rinks šiose vietose: Rugsjičio 8 d. Kewanee, Ill. rugsjičio 16 d. Springfield, Ill. Apart šitų vietų bus: Beul'd, Ill., St. Louis, Mo., Herrin, Ill., Dorrisville, Ill., Westville, Ill., Garretown, Ill., Waukegan, Ill., Burnside, Ill.

PIKNIKAS. Amerikos Latvių Socialistų Darbininkų Federacijos Skyrius rengia DIDELĮ PIKNIKĄ su žaisimėmis ir sportais Nedėlioje, rugsjičio 9, 1914, Stiekney Park, Stiekney Ill. Gerai aprūpinatas Bufetas, Grič Šitimo Benas, Pradžia 11 v. ryto. Inzanga 25c. Visus lietuvius ir lietuviutes širdingai kviečia atsilankyti. Kometas.

Vaziuokite Ogden Ave karais iki Cicero (buvusi 48th) ave., iš ten vaziuokite iki 25 gatvės, tada paimkite Lyons Bervin karus ir vaziuokite iki Ogden ir Harlem (buv. 72nd) Aves. Iš ten paiekite keturius blokus į pietus iki daržo.

K. J. Pikel Bros

Geriausia Krautuve

Auksinių ir sidabrinų daiktų; kaip tai laikrodėlių, žiedų (šiuobniu) ir brilių. Taigi vyrų ir moteriškų apdėdų ir čevyrku, kuriuos parduodame pigiaus, negu kitose krautuvėse. Taigi pristatom: kuogeriausius muzikantus, dėl veizlių ir balų. Musų krautuvė randasi tarp Union Ave. ir Halsted St. and 18-tos gatvės.

K. J. PIKEL BROS.

718 W. 18th ST., CHICAGO, ILL. Telephone Canal 5641

Telephone Yards 4568.

Joseph Szkutas

MOTERŲ IR VYRŲ RUBŲ SUVEJAS

3106 SO. HALSTED STREET Chicago, Ill.

Parsiduoda kabinetui vargonai (pavidale stalo) geri lavinties ir nebrangus.

C. J. Palionis, 2860 W. 22nd street.

Atidai vaikių, įješančių gyvenimui rūmų, vienam ar dviem galima gauti prie mažos familijos; tyras oras, netoli parko. 2860 W. 22nd Str. 3rd floor, Medle.

PIKNIKAS

Su Įvairiu Programu

Parengtas

VIII Rajono L.S.S.

Nedėlio, 9 d. Rugsj.-Aug., 1914.

Justice Park

Prie Liet. Tautišku Kapiniu

Trečia dalis pelno eis "KOVOS" preso fondui.

Kalbės "Naujienu" red. P. GRIGAITIS ir kiti.

Pradžia 9 val iš ryto.

Inzanga 25c. ypatai.

Nuvažiuoti gulima Archer Limit karais iki galui. Potam Joliet karais iki daržui

Reikalingas Mokytojas ar Mokytoja "Aukšros" vakarini mokymklai Roosevelt, Ill. Gera mokeskis. Kreipkitės vakarais tarp 7:30 ir 10 v.

AUSRA
10900 S. Michigan ave., Chicago, Ill. Roseland

NAUJA SPAUSTUVE CHICAGOJE. Dirba visokius spaudos darbus dailiai ir prieinama kaina.

KEISTUTIS PRINTING CO.

J. K. Valinskas Pirm. 3317 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Tik ką išėjo iš po spaudos antra laida DR. F. MATULAČIO

TEISINGOS PASLAPTIS

MOTERŲ LYTIŠKOS HIGIJENOS KNYGELĖ

Si knygėlė svarbu perskaityti kiekvienam. V. PUL, MOTTĖLĖ ir MURGI-NAT. Ji visiems ligai naudinga ir žingeidi ji parasyta labai užimama ir gausiai paveiklio. Prisiųsk 25c krasos ženkeles, o tuojuos aplaiksai tų žingeidių knygėle. Adresuok: M. G. VALASKAS 349 Kensington Ave. Chicago, Ill.

Suvienytųjų Valstijų Detektyvų ir Apsaugos Susivienijimas

(U. S. Detective and Protective Association)

Skolas nuo savo skolininkų, Legalių patarimų ir Apsaugos

gauk per

S.V. Detektivu ir Apraudos Sus.

2123 N. La Salle str.

Tai yra viena iš didžiausių kolektavimo ir detektyvų pristatymų įstaigų Suvienytose Valstijose.

PIGIAI PARSIDUODA

Naminiai Rakandai - Forničiai

2012 Canalport ave., 1st flr. in front.

PADEK PINIGUS VALSTYBINIAME BANKE

Central Manufacturing District Bank

1112 WEST 35th ST. (Netoli Morgan gatvės) CHICAGO, ILL.

Vienatinis Bankas Bridgp. po globa Valstijos. Kapit. \$262.5000.00. Visas turtas \$1.500.000.00

Čia yra laikomi Suvienytų Valstijų Pačtų Bankų, County, ir Miesto Valdybų pinigai.

Patogi Vieta Lietuviams laikyti savo pinigus.

Senųjų biznių

priežodis buvo: "į

peklą su žmonėmis."

Ant žmonių buvo žiurėta kaip ant avių, kurios duoda vilną ir mėsą.

Naujųjų biznių patarė: "turime užganėdinti žmones."

Šitas bankas mano, kad bankai yra del žmonių, o ne žmonės del banko.

Jeigu Tamsta nori laikyti savo pinigus kitaip negu banke, vienok kad būtų saugu, arba saugiau—nes galime parodyti kaip. Maloniai suteiksime informacijas.

Atminkite, kad mes užlaikome pirmos klesos insurance agenturą. Transferuojame insurance veltui.

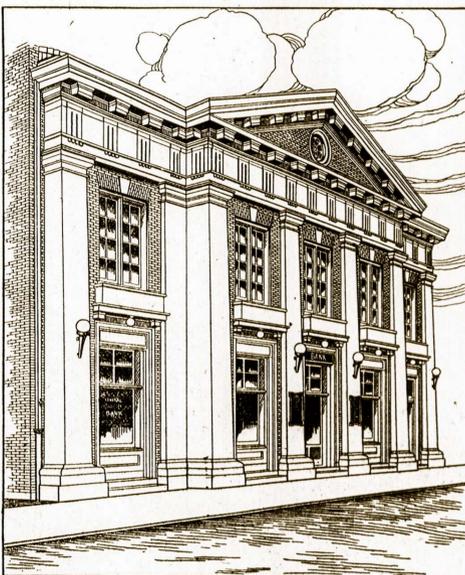
Turime pardavimui auksu mokančius mortgageus (hipotekas) kurios atneša šestą procentą vertės nuo \$600 iki \$12000.00.

BANKINES VAL: Nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Subat. nuo 9 ryto iki 8 vakar

Lietuviškai Kalbama.

Liet. Skyriaus Vedėjas

A. PETRATIS

Antrą po visuotinio saugumo, po rūpestingo vaktavimo, kad žmonės kaip nors nenukentėtų, šitame banke mandagumas yra svarbiausia. Čia lygiai apsieinama su mokyčiausiu ar su prasčiausiu; čia vienaip apsieinama su tuo, kuris daug turi pinigų ir kuris idėjo tik vieną dolerį.

PRANEŠIMAS

Siuomi pranešu savo kostumieriams, draugams ir pažystamiems, kad nuo 1-mos dienos Rugpiučio-August, 1914 m., galutinai pasitraukiau iš "Naujienų" spaustuves ir dabar užsiimu rinkimu apgarsinimų "Naujienoms" ir kitiems laikrašč.

Čia-pat primenu, kad turju suvirš už \$3000 "Naujienų" Bendrovės šerų, kurių didesnę dalį noriu greitu laiku parduoti. Šerai parduodami ir verti po \$10 kiekvienas, bet norėdamas juos greičiau parduoti, nuleisiu nuo pažymėtos kainos ir parduosiu pigiau. Draugijos ir pavieniai, kurie nori nusipirkti "Naujienų" Bendrovės šerų, malonėkite tuojaus atsišaukti laišku ar ypačiskai, o duosiu tuomet platesnį paaiškinimą.

Tardamas širdingą ačių visiems tiems, kurie man kuom nors pagelbėjo pirmiaus ir dabar mano buvusiam biznyje liekuosi,

Su gerais linkėjimais visems,

J. ILGAUDAS
811 W. 19th St., Chicago